

मुस्लिम आयोगको आचारसंहिता, २०७६

प्रस्तावना : मुस्लिम आयोगले आफ्नो काम, कर्तव्य तथा अधिकार पालना गर्न, आयोगका काम कारवाहीलाई प्रभावकारी र विश्वासनीय बनाई स्वतन्त्र, निष्पक्ष एवं वस्तुनिष्ठ र पारदर्शी बनाउदै आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीहरूको सार्वजनिक सदाचार, पदीय मर्यादा तथा पेशागत आचरण र सुशासन कायम गर्न मुस्लिम आयोग ऐन, २०७४ को दफा ७ (थ) बमोजिम यो आचारसंहिता बनाई जारी गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१.१ यो आचारसंहिताको नाम “मुस्लिम आयोगको आचारसंहिता, २०७६” रहेको छ ।

१.२ यो आचारसंहिता २०७६ श्रावण १ गते देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस आचारसंहितामा,

२.१ “आयोग” भन्नाले मुस्लिम आयोगलाई सम्झनु पर्छ ।

२.२ “अध्यक्ष” भन्नाले मुस्लिम आयोगका अध्यक्षलाई सम्झनु पर्छ । सो शब्दले कार्यबाहक अध्यक्षलाई समेत जनाउँछ ।

२.२ “सदस्य” भन्नाले आयोगको सदस्य सम्झनु पर्छ र सो शब्दले अध्यक्षलाई समेत जनाउँछ ।

२.३ “कर्मचारी” भन्नाले आयोगमा कार्यरत कर्मचारीलाई सम्झनु पर्छ र सो शब्दले आयोगको काममा खटिएका विशेषज्ञ, समिति वा कार्यदलका सदस्य वा आयोगको काममा संलग्न अन्य निकायका कर्मचारी वा व्यक्तिलाई समेत जनाउदछ ।

२.४ “परिवार” भन्नाले आयोगका सदस्य र कर्मचारीसँग बस्ने पति, पत्नी, छोरा, अविवाहिता छोरी, धर्मपुत्र, अविवाहिता धर्मपुत्री, बाबु, आमा वा सौतेनी आमा सम्झनु पर्छ र सो शब्दले पुरुष र अविवाहिता महिला कर्मचारीको हकमा निजको बाजे, बज्यै तथा विवाहिता महिला कर्मचारीको हकमा निजको सासू, ससुरालाई समेत जनाउनेछ ।

३. आचारसंहिता लागु हुने :

क) आयोगका सदस्य

ख) आयोगका कर्मचारी

४. पदीय मर्यादा र आचरण:

४.१ आयोगका सदस्यले देहाय बमोजिमको पदीय मर्यादा तथा आचरण पालना गर्नु पर्नेछ:-

(क) मुस्लिम समुदायको हक, हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न तथा मुस्लिम समुदायको सशक्तिकरणको लागि स्वतन्त्र, निष्पक्ष र इमान्दारीपूर्वक आफ्नो पदीय दायित्व निर्वाह गर्ने,

(ख) विभिन्न जातजाति, समुदाय तथा सम्प्रदाय बीचको सम्बन्धमा खलल पर्ने कुनै काम नगर्ने,

- ४.२ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले कार्य सम्पादन गर्दा स्वतन्त्रता, सार्वभौमसत्ता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रियता, स्वाधिनता, स्वाभिमानमा प्रतिकुल असर नपर्ने गरी नेपालीको हकहितको रक्षाका साथै नेपालको आर्थिक, सामाजिक समुन्नति र सम्मृद्धि हुने गरी स्वतन्त्र, निष्पक्ष र इमान्दारीपूर्वक आफ्नो पदीय दायित्व निर्वाह गर्नु पर्नेछ।
- ४.३ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले मुस्लिम समुदायको इतिहास र संस्कृतिका पहिचान, हक अधिकारको संरक्षण र सम्बर्द्धन तथा सो समुदायको सशक्तिकरणको लागि स्वतन्त्र, निष्पक्ष र इमान्दारीतापूर्वक आफ्नो पदीय दायित्व निर्वाह गर्नु पर्नेछ।
- ४.४ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारी आयोगको संस्थागत एवं कार्यगत स्वतन्त्रता र निष्पक्षता अभिवृद्धि गर्न हरसम्भव प्रयत्नशील रहनु पर्नेछ।
- ४.५ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले आयोगको कार्यसम्पादन गर्दा वा पदीय कर्तव्य तथा दायित्व निर्वाह गर्दा वाह्य वा आन्तरिक कुनै पनि क्षेत्रबाट कुनै पनि कारणले प्रत्यक्ष वा परोक्षरूपमा आउने प्रभाव, प्रलोभन, दवाव, भनसुन, धम्की, आग्रह, पुर्वाग्रह आदिबाट प्रेरित वा प्रभावित नभई कानूनको निष्पक्ष र स्वच्छ रूपले कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ।
- ४.६ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले नागरिकको व्यक्तिगत स्वतन्त्रता, अधिकार र विशेष अधिकारको सम्मान र संरक्षण हुने गरी सेवाग्राहीहरू प्रति र एक-आपसमा सम्मानजनक र मानवीय व्यवहार गर्नु पर्नेछ।
- ४.७ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले आयोगको काम कारवाहीमा असर पर्ने गरी वा आयोगको स्वतन्त्रता, निष्पक्षता वा विश्वासनीयतामा आँच पुग्ने गरी कुनै प्रकारको टिकाटिप्पणी वा आलोचना वा सार्वजनिक वा अन्य कुनै अभिव्यक्ति दिनु हुदैन ।
- ४.८ आयोग प्रति जनविश्वास अभिवृद्धि गर्न आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीहरूले आफ्नो व्यवसायिक तथा निजी जीवनमा उच्चस्तरको आचरण प्रदर्शन गरी समाजमा उदाहरणीय रूपमा प्रस्तुत हुने प्रयास गर्नु पर्नेछ।

५. स्वार्थ बाझिएमा निर्णय प्रकृत्यामा सहभागी हुन नहुने :

- ५.१ आयोगमा विचाराधिन कुनै विषयमा आयोगका सदस्यको हित, सरोकार वा स्वार्थ रहेको वा निजको परिवार प्रत्यक्ष प्रभावित हुने भएमा त्यस्तो सदस्यले आयोगमा पुर्व जानकारी गराउनु पर्छ र निर्णय प्रकृत्यामा सहभागी हुन ।
- ५.२ आयोगका कर्मचारीको कार्यालयसँग सम्बन्धित कुनै कामका व्यक्तिगत हित, सरोकार वा स्वार्थ रहेको वा निजको परिवार प्रत्यक्ष प्रभावित हुने भएमा त्यस्तो कर्मचारीले सो कुराको जानकारी आफूभन्दा माथिल्लो श्रेणीको अधिकृतलाई गराई त्यस्तो कार्यमा संलग्न हुन ।

६ सदाचार र अनुशासन सम्बन्धी आचरणहरू :

६.१ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले देहायका कार्य गर्नु पर्दछ :

- ६.१.१ आयोगको उद्देश्य, नीति, कार्यक्रम, मूल्य मान्यता प्रति सदा समर्पित भईरहने।
- ६.१.२ सरकारी कोष, सरकारी वा सार्वजनिक सम्पतिको हिनामिना, वेवास्ता र दुरुपयोग हुन नदिने।
- ६.१.३ आफुले सार्वजनिक संस्थालाई तिर्नुपर्ने फर्छ्यौट गर्नुपर्ने वा बुझाउनु पर्ने रकम, कर, दस्तुर, दण्ड जरिवाना वा महशुल कानून बमोजिम समयमै बुझाउने।
- ६.१.४ पोशाक भत्ता लिने राष्ट्र सेवकले तोकिए बमोजिमको पोशाक लगाउने।
- ६.१.५ आयोगको कर्मचारीले निजामति कर्मचारीका लागि व्यवस्था भएका कानून बमोजिम तोकिएका आचरण नियमहरू तथा पेशागत मापदण्ड, नैतिकता तथा आचरणको समेत पालना गर्ने।
- ६.१.६ आयोगका एकै सदस्य वा कर्मचारीलाई एक महिनामा एउटै जिल्लामा ४ दिन वा एक महिनामा नेपाल राज्यभर पटक-पटक गरि ७ दिन भन्दा बढी काज खटाइने छैन तर फरक-फरक सदस्य र कर्मचारीलाई खटाउन सकिने छ ।
- ६.१.७ बुँदा नं. ६.१.६ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि दैवी प्रकोपको समयमा वा विशेष परिस्थितिमा आयोगले निर्णय गरी आवश्यकता अनुसार दैनिक भ्रमण भत्ता पाउने गरी काज खटाउन वाधा पर्ने छैन।
- ६.१.८ मादक पदार्थ एवम् धुम्रपान मध्यपान गरी कार्यालय परिसरमा उपस्थित नहुने ।

६.२ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले देहायका कार्य गर्न हुदैन :

- ६.२.१. आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले विभिन्न जातजाती, समुदाय तथा सम्प्रदाय विचको सम्बन्धमा खलल पर्ने कुनै काम गर्न ।
- ६.२.२ आयोगको सहमति विना आयोगको तर्फबाट कुनै प्रकारको अनाधिकृत प्रतिवद्धता वा प्रतिज्ञा गर्न।
- ६.२.३ कर्तव्य पालनाको सिलसिलामा जानकारीमा आएका कानून बमोजिम गोप्य राख्नु पर्ने विषय वा कागजात वा व्यहोरा प्रत्यक्ष वा परोक्ष रूपबाट प्रकाशन गर्न वा प्रकट गर्न ।
- ६.२.४ आफु र आफ्नो आफन्त वा आफ्नो परिवारसँग सम्बन्धित कुनै काम गर्न वा गराउन वा नगराउन आफु कार्यरत वा अन्य निकायका पदाधिकारी वा व्यक्तिलाई दवाव दिन वा अनुचित प्रभाव पार्न ।

६.३ उपहार तथा कोसेली ग्रहण गर्न नहुने :

- ६.३.१ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले आयोगबाट सम्पादन हुने कार्यसँग सम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाबाट कुनै दान, दातव्य, ऋण, आर्थिक वा भौतिक लाभ, उपहार वा कोसेली ग्रहण वा स्वीकार गर्न नहुने तर विशुद्ध पारिवारिक सम्बन्धको आधारमा प्रदान गरिएको दान, दातव्य, ऋण, उपहार वा कोसेली लिन वाधा पर्ने छैन ।
- ६.३.२ आयोगका सदस्यले कर्मचारीबाट र माथिल्लो कर्मचारीले आफु मातहतका निकाय वा अन्तरगत निकायका कर्मचारीबाट कुनै किसिमको उपहार तथा कोसेली ग्रहण गर्न ।

६.४ गैर सरकारी संघ/संस्थाको पदाधिकारी हुन तथा अन्यत्रको रोजगारी स्वीकार गर्न नहुने :

- ६.४.१ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले दफा ७.२ मा उल्लेख भएकोमा बाहेक अन्य कुनै गैर सरकारी संघ, संस्थाको पदाधिकारी हुन वा त्यस्तो संस्थाका अनुचित वा गैर कानूनी क्रियाकलापमा संलग्न हुन ।
- ६.४.२ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले प्रचलित कानून बमोजिम बाहेक बाह्य रोजगारी स्वीकार तथा ग्रिनकार्ड, डिभी वा पि.आर. भर्न वा लिन ।
- ६.४.३ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले कुनै राजनैतिक दल वा त्यस्तो दलसित आवद्ध कुनै संघ, संस्थाको सदस्यता ग्रहण गर्न ।

६.५ पदको दुरुपयोग गर्न नहुने :

- ६.५.१ आयोगको सदस्य एवम् कर्मचारीहले आफ्नो ओहोदा एवं अख्तियारी आफु वा आफ्नो परिवार वा कसैको अनुचित लाभ पुग्ने गरी प्रयोग गर्न।
- ६.५.२ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले आयोगको सम्पति वा सुविधा कार्यालय प्रयोजनको लागि वा आफ्नो पदीय हैसियतलाई सुहाउदो किसिमले बाहेक अन्य व्यक्तिगत काममा दुरुपयोग गर्न ।

७ आयोगका सदस्य एवम् कर्मचारीले देहायका कार्य गर्नुहुन्छ :

- ७.१ आयोगको काम कारवाहीमा प्रतिकूल प्रभाव नपर्ने गरी आफुले विशेषज्ञता हासिल गरेको विषयमा लिखित वा मौखिक परामर्श, प्रवचन दिन वा अध्ययन, अनुसन्धान, लेखन गर्न सकिन्छ ।
- ७.२ साहित्य, कला, संस्कृति, खेलकुद, ज्ञान, विज्ञान, प्रविधि, मनोरञ्जन सम्बन्धी र पेशागत तथा सामाजिक संस्थाहरुमा सदस्य हुन र त्यस्ता मञ्चहरुमा सहभागी हुन सकिने छ ।
- ७.३ आयोगले गोप्य राख्नु पर्ने विषयहरु बाहेक आयोगको उद्देश्य, नीति तथा कार्यक्रमका सम्बन्धमा प्रतिकूल असर नपर्ने गरी लेख, रचना प्रकाशन गर्न सकिने छ ।

- ७.४ नेपाल सरकार, कानून बमोजिम स्थापित बैकिङ्ग एवं वित्तीय संस्था तथा सार्वजनिक कम्पनीहरूले सार्वजनिक रूपमा जारी गरेको ऋणपत्र, बचतपत्र, सेयर खरिद विक्री तथा लाभाशं लिन सकिने छ ।
- ७.५ सबैको लागि खुल्ला गरिएको प्रतिस्पर्धामा सहभागी भै पुरस्कार, पदक, प्रमाणपत्र एवं सम्मान ग्रहण गर्न सकिने छ ।
- ७.६ नेपाल सरकार वा वैदेशिक संस्था वा कुनै सार्वजनिक संस्थाले आयोजना गरेको कार्यक्रम, समारोह, भोज भतेर वा रिसेप्सनमा सहभागी हुन सकिने छ ।

१०. आचार संहिताको अनुगमन :

- १०.१ यो आचारसंहिताको पालना सम्बन्धी अनुगमन देहाय बमोजिम पदाधिकारीबाट गरिने छ :
- क) आयोगको अध्यक्षको हकमा आयोगबाट ।
- ख) आयोगको सदस्य तथा सचिवको वा सो सरहको कर्मचारीको हकमा अध्यक्ष वा अध्यक्षले तोकेको सदस्यबाट ।
- ग) अन्य कर्मचारीको हकमा आयोगका सचिव वा निजले तोकेको अधिकृतबाट ।

११. विविध

- ११.१ यो आचारसंहिताको उलङ्घन गरेमा सम्बन्धित एवम् प्रचलित कानून अनुसार कारवाही हुनेछ ।
- ११.२ यो आचारसंहिताको पालना सम्बन्धी विषयमा द्विधिविधा उत्पन्न भएमा कर्मचारीहरूले आयोगका सचिव समक्ष र सचिव तथा सदस्यहरूले आयोग समक्ष परामर्श गरी निकास भए बमोजिम गर्नु पर्दछ ।
- ११.२ यस आचारसंहिता पालना गर्ने गराउने सम्बन्धमा कुनै विशेष परिस्थिती आइपरेमा वा कुनै बाधा अड्चन परेमा आयोगले तत्सम्बन्धमा आवश्यक निर्णय गरी बाधा अडकाउ फुकाउन सक्नेछ ।
- ११.३ आयोगले आवश्यकता अनुसार यस आचारसंहितामा संशोधन गर्न सक्नेछ ।